

„Vy muži zde nahoře jste zvyklí být sami pány svých myšlenek a činů.“ (Knud Rasmussen)

„V dětství slyšel jsem často starou grónskou ženu vypravovati skazku, jak daleko na severu, na konci země žije národ jenž se odívá medvědími kožemi a živí syrovým masem. Jeho země je vždy zahrazena ledem a denní záře nikdy nepronikne přes skály dovnitř. Kdo by chtěl nahoru, musil by vystoupit s jižním větrem až docela vysoko k Pánu severních bouří. Chtěl jsem znát ty „nové lidi“, jak je jmenovala stará vypravěčka. Zatím co jsem vyrůstal ve své dánské vlasti, žili stále v mém vědomí. Příležitost vyhledat je se naskytlá. Jako člen dánské výpravy do Grónska v zimě 1903 - 1904 jsem poznal zimu u polárních Eskymáků, nejsevernějšího národa světa. Z pobytu stranou vši civilizace pocházejí má následující líčení.“

Rasmussen, Knud: Noví lidé. Rok u sousedů severní točny.

Edice Země a lidé, sv. 4, red. Dr. Stanislav Nikolau. Překlad Dr. Milan Peša.

Obálka Jan Květ, brož. 86 s., 4 fota v textu, mapka.

Nákladem České grafické unie v Praze, 1921.

Cestopis „Noví lidé“ má 11 kapitol: První setkání s polárními Eskymáky, Kouzelníkova poslední velká inspirace, Stěhování národů, Co vypravuje starý Merkrusärk, Lovec medvědů, Sirotek, Letní cesta, Když se blíží tma, O lovech sobů, Bouří sevření, Domů.

O autorovi: Knud Johann Victor Rasmussen (1879 - 1934), polární badatel, etnolog Inuitů. Vnuk Gróňanky, ještě před středoškolským studiem v Kodani uměl inuitsky líp než dánsky. S ním se eskymologie stala vědou.

Jiné jeho dílo Den store Slæderejse (Cesta bílým tichem, 1932) přeloženo do češtiny téhož roku a znovu vydáno nakladatelstvím Orbis 1938, 1942, 1965. Někdejší populární edice KOD, Knihy odvahy a dobrodružství sv. 129 přinesla v překladu Zuzany Tausingerové práci německé autorky Lieselotte Düngel-Gillesové: Knud Rasmussen Výpravy za eskymáky (Albatros, 1974). Roku 2007

nakladatelství Argo vydalo i Grónské mýty a pověsti (Myter og Sagn fra Gronland I - III). Týž pražský literární dům nově vypravil i Rasmussenovu knihu Noví lidé v edici Polární záře, překlad Zdeněk Lička, Argo 2018, EAN 9788025725986.

Literatura:

Slovník spisovatelů Dánsko - Finsko - Norsko - Švédsko - Island - Førské ostrovy - Nizozemí - Belgie. Zpracoval kolektiv autorů ze vedení Ladislava Hegra, Odeon, Praha 1967.

Imbert, Bertrand: Velké polární výpravy. Z francouzského originálu Le grand défi des pôles, Gallimard Jeunesse, Paris 1987 přeložila Mgr. Blanka Neužilová. Ed. Marta Činovská. Nakladatelství Slovart, 1996. ISBN 80-85871-16-5.

O grónské literatuře: Portál Severskejazyky.cz Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy. Grónsko Aluu !! (ahoj)

<https://www.severskejazyky.cz/gronstina/gronstina-v-cr/>

Miloslav Trnka, 2023